

El teatre fet novel·la

(Montse Serra)

Empúries publica 'Els privilegiats', una 'novel·la teatral' de Núria Perpinyà

L'any 2005 Núria Perpinyà aconseguí el Premi Nacional de la Crítica per 'Mistana' (Proa). I ara publica, a Empúries, 'Els privilegiats' (té la major part de l'obra en aquesta editorial), un llibre que ella defineix com una 'novel·la teatral', perquè barreja tots dos gèneres. És una història coral, en què apareixen fins a setze personatges principals i un narrador, que se situen en un museu ròneg, antic i solitari, sotmès a una transformació radical.

'La idea fonamental del llibre és el pas d'un món antic, que s'ensorra, cap a un món modern', explica Núria Perpinyà. 'Podia haver situat l'acció en una merceria que ha de tancar per convertir-se en un supermercat; la idea seria la mateixa, però he triat un museu que perilla.'

El Filantròpic és un museu decadent, a l'estil del segle XIX, d'un valor molt qüestionable, perquè aplega còpies de grans obres de l'art universal i donacions menors que fan els habitants de Telamós, la població imaginada per l'autora. 'A diferència dels museus normals, en aquest no és important la qualitat de les obres, sinó la temàtica. El Filantròpic no té cap peça d'art abstracte.'

És un museu important per a la comunitat: els telamosencs fan moltes donacions i el director, el senyor Quinci (la seva família fa quatre generacions que regeix el museu), s'ha d'afanyar quan un dels vilatans es mor. Els telamosencs consideren un honor que els visiti quan el cadàver és encara calent, perquè altrament consideren que la família no té ni una sola figureta amb una mica de gust. 'Sí, diu l'autora, el valor sentimental i social del museu perilla, com perilla un estil de vida.'

Núria Perpinyà es mira aquesta transformació amb una certa nostàlgia (el món tranquil, la comunitat on tothom es coneix...), però també hi aboca una gran dosi d'ironia: 'El canvi porta coses millors, però també moltes de pitjors. De totes les meves obres, aquesta és la més fàcil i la més humorística. Els qui ja han llegit el llibre diuen que té molta comicitat, que és la novel·la amb més sentit de l'humor que he escrit. Encara que m'ha costat d'encaixar tots dos gèneres, la novel·la i el teatre.'

L'element més original de 'Els privilegiats' és que combina la novel·la amb el teatre: 'M'he inventat aquesta fórmula, la 'novel·la teatral', que en el món occidental no he vist que ningú hagi assajat.' I com va sorgir la idea de combinar aquests dos gèneres? 'De fet, quan em vaig posar a escriure el llibre volia fer una obra de teatre, però també volia fer una altra novel·la. Així que em vaig dir que no renunciaria a res i faria una cosa mixta. La novel·la moderna arrenca del teatre i de la poesia èpica, i vaig pensar que podia cercar aquest pont i recuperar el vïncle. Ara, no ha estat fàcil. De primer vaig pensar que totes dues parts havien de ser molt homogènies; però no funcionava, havia de ser totalment a la inversa. De fet, si totes les parts de la novel·la s'eliminen i en resta tan sols el teatre, el llibre funciona perfectament. Aquesta part havia de ser autònoma, per si un dia cap director s'anima a representar-la.'

El teatre i l'art són mons que coneix bé l'autora, que no n'és cap especialista. Núria Perpinyà, que està a Madrid, fa classes d'estètica i de teatre (textos dramàtics) a la Universitat de Lleida.

Un altre element significatiu de 'Els privilegiats' és la colla de personatges principals que hi apareixen. De primer són cinc, però després se n'hi van afegint fins a setze. I a cadascun, li atribueix un tarannà força extrem, perquè l'autora volia representar molts dels caràcters de la humanitat.

La imatge de coberta del llibre és el fragment d'una foto del museu del Louvre, amb una estàtua de l'escultor francès Cortot: el soldat de Marató anunciant la victòria. El soldat ha corregut trenta quilòmetres, arriba exhaust i, mentre anuncia la victòria, cau mort. 'M'agrada aquesta coberta, diu, perquè reflecteix, en certa manera, la idea del llibre, la relació d'alegria i tristesa, una tragicomèdia.'